

ด่วนที่สุด

ที่ นร ๐๕๐๘/ ๔๕๐ ๙

สำนักงานรัฐมนตรี	
เลขรับที่	721
วันที่	1 กุม 2559
เวลา	10.25

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

30 กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙

เรื่อง โครงการลดภาระหนี้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

เรียน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือกระทรวงการคลัง ด่วนที่สุด ที่ กค ๑๐๐๒/๒๓๓๕๙๘ ลงวันที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๕๘

ด้วยกระทรวงการคลังได้เสนอเรื่อง โครงการลดภาระหนี้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ไปเพื่อคณะรัฐมนตรีทราบ ความละเอียดปรากฏตามสำเนาหนังสือที่ส่งมาด้วยนี้

คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ ว่า

๑. รับทราบตามที่กระทรวงการคลังเสนอ
๒. ให้กระทรวงการคลังกำกับดูแลการพิจารณาวงเงินกู้ใหม่ของโครงการลดภาระหนี้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาให้เป็นการกู้เพื่อชดเชยหนี้เดิมโดยคำนึงถึงการตรวจสอบบัญชีทรัพย์สินของผู้กู้ควบคู่ไปกับการทำบัญชีวางแผนการใช้จ่าย เพื่อให้สามารถช่วยเหลือข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ประสบปัญหาด้านภาระหนี้สินได้อย่างแท้จริง

จึงเรียนยืนยันมา

ขอแสดงความนับถือ

Dam Luw

(นางสาวอ่อนฟ้า เวชชาชีวะ)

ที่ปรึกษาประจำสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ปฏิบัติราชการแทน
เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สำนักพัฒนายุทธศาสตร์และติดตามนโยบายพิเศษ

โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๐๐ ต่อ ๓๓๓ (สภากาชาด) ๔๔๔ (ชัยพล)

โทรสาร ๐ ๒๒๘๐ ๑๕๕๖

www.soc.go.th (ชัยพล/อริศา)

ด่วนที่สุด

ที่ กค ๑๐๐๖/๒๕๖๕

กระทรวงการคลัง
ถนนพระราม ๖
กรุงเทพฯ ๑๐๕๐๐

๒๕ ธันวาคม ๒๕๕๘

เรื่อง โครงการลดภาระหนี้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

อ้างถึง หนังสือต้นฉบับเลขที่ กค ๑๐๐๕ (ตน)/๑๐๗๖ ลงวันที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๕๘

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. หนังสือรองนายกรัฐมนตรีเห็นชอบให้เสนอคณะกรรมการ
๒. โครงการลดภาระหนี้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

ตามหนังสือที่อ้างถึง นายกรัฐมนตรีมีบัญชาเมื่อวันที่ ๒๗ มกราคม ๒๕๕๘ ให้กระทรวงการคลัง และกระทรวงศึกษาธิการ พิจารณามาตราการแก้ไขภาระหนี้สินแก่ข้าราชการครูที่ยื่นขอร้องเรียนแก้ไขปัญหาภาระหนี้สิน และเสนอคณะกรรมการ ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กระทรวงการคลังขอเสนอ เรื่อง โครงการลดภาระหนี้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา มาเพื่อคณะกรรมการฯ โดยเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะกรรมการฯ ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะกรรมการฯ พ.ศ. ๒๕๕๘ มาตรา ๔ (๑๒) เรื่องที่นายกรัฐมนตรีในฐานะหัวหน้ารัฐบาลนำเสนอหรือมีคำสั่งให้เสนอคณะกรรมการฯ ทั้งนี้ รองนายกรัฐมนตรี (นายสมคิด จาตุศรีพิทักษ์) กำกับการบริหารกระทรวงการคลังได้เห็นชอบให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะกรรมการฯ แล้ว (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑)

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

๑.๑ นายกรัฐมนตรีมีบัญชาเมื่อวันที่ ๒๗ มกราคม ๒๕๕๘ ให้กระทรวงการคลังและกระทรวงศึกษาธิการ พิจารณามาตราการแก้ไขภาระหนี้สินแก่ข้าราชการครูที่ยื่นขอร้องเรียนแก้ไขปัญหาภาระหนี้สินโดยเร็วและเสนอต่อคณะกรรมการ

๑.๒ กระทรวงการคลัง กระทรวงศึกษาธิการ และธนาคารออมสินได้หารือร่วมกัน เพื่อหาแนวทางแก้ไขปัญหารวมหนี้สินครูและบุคลากรทางการศึกษา และมอบหมายให้ธนาคารออมสินดำเนินการมาตราการแก้ไขปัญหานี้สินครูและบุคลากรทางการศึกษา โดยชะลอการฟ้องร้องดำเนินคดีหรือการบังคับคดีพักชำระดอกเบี้ย หรือพักชำระหนี้เงินต้นแล้วแต่กรณี ซึ่งธนาคารออมสินได้ดำเนินการมาตราการดังกล่าวมาระยะหนึ่งแล้ว โดยมีครูและบุคลากรทางการศึกษาลงทะเบียนเข้าร่วมโครงการจำนวน ๕๑,๓๗๐ ราย สินเชื่อรวม ๗๖,๑๙๐ ล้านบาท และธนาคารออมสินได้ดำเนินการแก้ไขปัญหานี้ดังกล่าวแล้ว ๑,๐๖๗ ราย สินเชื่อรวม ๑,๒๕๐ ล้านบาท โดยแบ่งเป็นลูกหนี้ที่ธนาคารออมสินชะลอการฟ้องร้องดำเนินคดีหรือบังคับคดี และพักชำระเงินต้นจำนวน ๔๗ ราย ลูกหนี้ที่ธนาคารออมสินพักชำระดอกเบี้ย ๒๘ ราย ลูกหนี้ที่ได้รับการปรับปรุงโครงสร้างหนี้จำนวน ๓๐๕ ราย และลูกหนี้ที่ธนาคารออมสินพักชำระเงินต้นจำนวน ๖๘๓ ราย

/ ๑.๓ อย่างไรก็ตาม ...

๑.๓ อย่างไรก็ตาม มาตรการดังกล่าวอาจไม่เพียงพอที่จะช่วยเหลือหรือลดภาระหนี้ของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ได้รับความเดือดร้อนเป็นจำนวนมาก ดังนั้น รองนายกรัฐมนตรี (นายสมคิด จาตุศรีพิทักษ์) และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง (นายอภิศักดิ์ ตันติวรวงศ์) จึงเร่งรัดให้ธนาคารออมสินหาแนวทางแก้ไขปัญหานี้สินครูและบุคลากรทางการศึกษาอย่างเบ็ดเสร็จครบวงจรและให้นำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบต่อไป

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

ตามที่นายกรัฐมนตรีมีบัญชาเมื่อวันที่ ๒๗ มกราคม ๒๕๕๘ ให้กระทรวงการคลังและกระทรวงศึกษาธิการพิจารณามาตรการแก้ไขภาระหนี้สินแก่ข้าราชการครูที่ยื่นข้อร้องเรียนแก้ไขปัญหาภาระหนี้สินโดยเร็วและเสนอต่อคณะรัฐมนตรีนั้น ธนาคารออมสินได้เสนอโครงการลดภาระหนี้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษามาเพื่อให้คณะรัฐมนตรีทราบ ซึ่งเข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๕ (๑๒) เรื่องที่นายกรัฐมนตรีในฐานะหัวหน้ารัฐบาลนำเสนอหรือมีคำสั่งให้เสนอคณะรัฐมนตรี

๓.สาระสำคัญ

โครงการลดภาระหนี้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาซึ่งดำเนินการโดยธนาคารออมสินมีรายละเอียด (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๒) ดังนี้

๓.๑ หลักการ

ธนาคารออมสินอนุมัติวงเงินสินเชื่อใหม่เพิ่มเติมให้กับผู้ที่เป็นข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่สมัครใจเข้าร่วมโครงการ โดยใช้เงินที่ทายาทจะได้รับในอนาคตเพื่อค้ำประกัน ได้แก่ เงินบำนาญถึงคราวหย่อนชีพ (ช.พ.ค.) และ/หรือ เงินบำเหน็จตกทอด เพื่อนำเงินสินเชื่อใหม่มาลดภาระหนี้หรือปิดบัญชีหนี้ที่มีอยู่ในปัจจุบัน ในการนี้ ธนาคารออมสินกำหนดวงเงินสินเชื่อใหม่ให้จำนวนไม่เกินสิทธิที่ทายาทจะได้รับเงินเมื่อผู้กู้เสียชีวิต โดยกำหนดอัตราดอกเบี้ยต่ำกว่าอัตราดอกเบี้ยปกติของธนาคารออมสินและผู้กู้ไม่ต้องผ่อนชำระหนี้วงเงินสินเชื่อใหม่ตลอดอายุสัญญา

ทั้งนี้ ผู้กู้สามารถขอสินเชื่อใหม่ได้ ๒ วงเงิน โดยผู้กู้สามารถเลือกใช้วงเงินใดวงเงินหนึ่งหรือทั้งสองวงเงินได้ โดยมีรายละเอียดของการค้ำประกัน ดังนี้

๓.๑.๑ วงเงินกู้ที่ใช้เงิน ช.พ.ค. ค้ำประกัน

เงิน ช.พ.ค. หมายถึง เงินสงเคราะห์ให้แก่ครอบครัวหรือทายาทของสมาชิก โดยเมื่อสมาชิก ช.พ.ค. เสียชีวิต สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา (สกสค.) จะเรียกเก็บเงินจากสมาชิกที่ยังมีชีวิตอยู่คนละ ๑ บาท และจ่ายให้กับทายาทของสมาชิก

๓.๑.๒ วงเงินกู้ที่ใช้เงินบำเหน็จตกทอดค้ำประกัน

เงินบำเหน็จตกทอด หมายถึง เงินตอบแทนความชอบที่ได้รับราชการ ซึ่งจ่ายเป็นเงินก้อนครั้งเดียว โดยรัฐบาลจ่ายให้ทายาทเมื่อข้าราชการถึงแก่กรรม ดังนี้

(๑) กรณีเสียชีวิตระหว่างราชการ = เงินเดือนสุดท้าย คูณ ระยะเวลาราชการ

(๒) กรณีรับบำนาญและเสียชีวิต = ๓๐ เท่าของบำนาญ ลบ เงินบำเหน็จดำรงชีพ

ส่วนที่ขอรับไปแล้ว ทั้งนี้ ผู้เกษียณอายุราชการสามารถขอรับเงินบำเหน็จดำรงชีพจำนวน ๑๕ เท่าของเงินบำนาญ แต่ไม่เกิน ๒๐๐,๐๐๐ บาท

๓.๒ วิธีดำเนินการ

โครงการลดภาระหนี้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษามีขั้นตอนการดำเนินการ

ดังนี้

๓.๒.๑ วงเงินกู้ที่ใช้เงิน ช.พ.ค. ค่าประกัน

(๑) ธนาคารออมสินตั้งวงเงินสินเชื่อใหม่ให้กับผู้กู้รายเดิมจำนวนไม่เกินสิทธิที่ทายาทจะได้รับเงินเมื่อผู้กู้เสียชีวิต โดยกำหนดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้แบบลดต้นลดดอก (Effective Rate) ในอัตราร้อยละ ๕ ต่อปี ผู้กู้ไม่ต้องผ่อนชำระหนี้วงเงินสินเชื่อใหม่ตลอดอายุสัญญา และทายาทยินยอมให้นำเงิน ช.พ.ค. มาค้ำประกันเงินกู้กับธนาคารออมสิน

(๒) ผู้กู้ต้องเป็นสมาชิก ช.พ.ค. อายุ ๕๐ ปีขึ้นไป ระยะเวลาการกู้ ๒๐ ปี ยกเว้นกรณีที่อายุผู้กู้เมื่อรวมกับระยะเวลาการกู้แล้วอายุผู้กู้เกิน ๗๕ ปี ธนาคารออมสินจะลดระยะเวลาการกู้ลงให้รวมแล้วอายุผู้กู้ไม่เกิน ๗๕ ปี

(๓) วงเงินสินเชื่อตามข้อ (๑) จะถูกแบ่งเป็น ๒ ส่วน ได้แก่
ส่วนที่ ๑ นำไปชำระหนี้เงินกู้บัญชีเดิม ซึ่งอัตราดอกเบี้ยเฉลี่ยอยู่ที่

ร้อยละ ๕.๘๕ - ๖.๗๐ ต่อปี

ส่วนที่ ๒ กั้นไว้เพื่อชำระดอกเบี้ยและเงินค่ารายศฟ ช.พ.ค. รายเดือนที่จะเกิดขึ้นในอนาคตเพื่อรักษาสถานภาพสมาชิก (เฉลี่ยเดือนละประมาณ ๖๐๐ บาท) และทยอยเบิกจ่ายรายเดือนจนครบอายุสัญญา

(๔) บัญชีเงินกู้เดิมซึ่งได้นำเงินจากข้อ (๑) มาลดเงินต้น ธนาคารออมสินจะปรับลดเงินงวดตามจำนวนเงินกู้และระยะเวลาการกู้ที่เหลืออยู่ตามสัญญาเดิม โดยยังคงมีผู้ค้ำประกันและประกันสินเชื่อ (ถ้ามี) รองรับความเสี่ยง

(๕) เมื่อผู้กู้เสียชีวิตธนาคารออมสินจะนำเงิน ช.พ.ค. หรือเงินประกันสินเชื่อ (ถ้ามี) มาชำระหนี้ปิดบัญชี

(๖) หากครบระยะเวลาการกู้แต่ผู้กู้ยังไม่เสียชีวิต ธนาคารออมสินจะให้ผู้กู้ผ่อนชำระดอกเบี้ยและเงินค่ารายศฟ ช.พ.ค. รายเดือนจากเงินบำนาญที่ได้รับ หรือผู้กู้สามารถขอลดให้ธนาคารออมสินตั้งวงเงินกู้เพิ่มจนกว่าจะเสียชีวิต

๓.๒.๒ วงเงินกู้ที่ใช้เงินบำเหน็จตกทอดค้ำประกัน

(๑) ธนาคารออมสินตั้งวงเงินสินเชื่อใหม่ให้กับผู้กู้รายเดิมจำนวนไม่เกินสิทธิที่ทายาทจะได้รับเงินเมื่อผู้กู้เสียชีวิต โดยกำหนดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้แบบลดต้นลดดอก (Effective Rate) ในอัตรา ร้อยละ ๔ ต่อปี ผู้กู้ไม่ต้องผ่อนชำระหนี้วงเงินสินเชื่อใหม่ตลอดอายุสัญญา และทายาทยินยอมให้นำเงินบำเหน็จตกทอดมาค้ำประกันเงินกู้กับธนาคารออมสิน

(๒) ผู้กู้ต้องมีสิทธิรับเงินบำนาญ ระยะเวลาการกู้ ๒๐ ปี ยกเว้นกรณีที่อายุผู้กู้เมื่อรวมกับระยะเวลาการกู้แล้วอายุผู้กู้เกิน ๗๕ ปี ธนาคารออมสินจะลดระยะเวลาการกู้ลงให้รวมแล้วอายุผู้กู้ไม่เกิน ๗๕ ปี

(๓) วงเงินสินเชื่อตามข้อ (๑) จะถูกแบ่งเป็น ๒ ส่วน ได้แก่
ส่วนที่ ๑ นำไปชำระหนี้เงินกู้บัญชีเดิม ซึ่งอัตราดอกเบี้ยเฉลี่ยอยู่ที่

ร้อยละ ๕.๘๕ - ๖.๗๐ ต่อปี

ส่วนที่ ๒ กั้นไว้เพื่อชำระดอกเบี้ยและทยอยเบิกจ่ายรายเดือนจนครบอายุสัญญา

(๔) บัญชีเงินกู้เดิมซึ่งได้นำเงินจากข้อ (๑) มาลดเงินต้นธนาคารออมสินจะปรับลดเงินงวดตามจำนวนเงินกู้และระยะเวลาการกู้ที่เหลืออยู่ตามสัญญาเดิม โดยยังคงมีผู้ค้ำประกันและประกันสินเชื่อ (ถ้ามี) รองรับความเสี่ยง

(๕) เมื่อผู้กู้เกษียณอายุราชการและมีสิทธิได้รับเงินบำเหน็จดำรงชีพจำนวน ๑๕ เท่าของเงินบำนาญ แต่ไม่เกิน ๒๐๐,๐๐๐ บาท ผู้กู้สามารถนำเงินดังกล่าวไปใช้จ่ายในการดำรงชีพ หรือยินยอมนำเงินบำเหน็จดำรงชีพบางส่วนตั้งแต่ร้อยละ ๖๐ ขึ้นไป มาชำระหนี้ได้ตามความสมัครใจ

/ (๖) เมื่อผู้กู้ ...

(๖) เมื่อผู้กู้เสียชีวิตธนาคารออมสินจะนำเงินบำเหน็จตกทอดหรือเงินประกัน
สินเชื่อ (ถ้ามี) มาชำระหนี้ปิดบัญชี

(๗) หากครบระยะเวลาการกู้แต่ผู้กู้ยังไม่เสียชีวิต ธนาคารออมสินจะให้ผู้
ผ่อนชำระเฉพาะดอกเบี้ย โดยหักจากเงินบำนาญที่ได้รับหรือผู้กู้สามารถขอให้ธนาคารออมสินตั้งวงเงินกู้
เพิ่มจนกว่าจะเสียชีวิต

๓.๓ ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๓.๓.๑ สามารถแก้ไขบรรเทาปัญหาหนี้สินครูและบุคลากรทางการศึกษาได้ประมาณ
๒๔๓,๐๐๐ ราย และสามารถลดภาระหนี้ของครูและบุคลากรทางการศึกษาได้เฉลี่ยรายละ ๓๐๐,๐๐๐ -
๖๐๐,๐๐๐ บาท ทำให้ลดภาระการผ่อนชำระหนี้เดิมลง ๒,๐๐๐ - ๔,๐๐๐ บาทต่อเดือน หรือบางรายสามารถ
ชำระหนี้ปิดบัญชีได้

๓.๓.๒ ครูและบุคลากรทางการศึกษาจะได้รับประโยชน์จากอัตราดอกเบี้ยที่ลดลง
จากเดิมร้อยละ ๕.๘๕ - ๖.๗๐ ต่อปี เป็นอัตราดอกเบี้ยร้อยละ ๔ ต่อปี ซึ่งเป็นการแบ่งเบาภาระในระยะยาว
 อีกทั้ง ผู้กู้ไม่ต้องผ่อนชำระหนี้วงเงินสินเชื่อใหม่ตลอดอายุสัญญา

๓.๓.๓ ครูและบุคลากรทางการศึกษามีขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานดีขึ้นทำให้
เกิดการพัฒนาวินิจฉัยปัญหาในภาพรวมและส่งผลกระทบต่อคุณภาพของประชาชนในประเทศ

๓.๓.๔ ทำให้ครูและบุคลากรทางการศึกษามีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

๓.๔ การดำเนินการของหน่วยงานต่าง ๆ

๓.๔.๑ กระทรวงศึกษาธิการ โดย สกสค. ร่วมกับธนาคารออมสินจัดทำบันทึก
ข้อตกลงเพื่อโอนสิทธิการรับเงิน ช.พ.ค. ให้กับธนาคารออมสิน และดำเนินการให้มีการหักเงินเดือนนำส่งชำระ
หนี้ให้ธนาคารออมสิน รวมทั้งกำหนดมาตรการควบคุมการก่อหนี้เกินกำลังความสามารถ โดยกำหนดมาตรการ
ทางวินัยและดำเนินการอย่างเคร่งครัด

๓.๔.๒ กระทรวงการคลัง โดยกรมบัญชีกลางร่วมกับธนาคารออมสินจัดทำบันทึก
ข้อตกลงเพื่อโอนสิทธิการรับเงินบำเหน็จตกทอดให้ธนาคารออมสิน และหักเงินบำนาญนำส่งชำระหนี้ให้
ธนาคารออมสิน

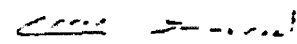
๓.๔.๓ ธนาคารออมสินจัดทำสัญญาหรือหนังสือยินยอมเพื่อให้ผู้กู้หรือผู้รับผลประโยชน์
ให้ความยินยอมมอบสิทธิการรับเงิน ช.พ.ค. และเงินบำเหน็จตกทอดเพื่อใช้เป็นหลักประกันการกู้เงิน

๔. ข้อเสนอกระทรวงการคลัง

กระทรวงการคลังพิจารณาแล้ว เห็นควรนำเสนอคณะรัฐมนตรีรับทราบโครงการลดภาระหนี้
ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาของธนาคารออมสินตามที่กล่าวในข้อ ๓

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำกราบเรียนนายกรัฐมนตรีเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีทราบต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ)

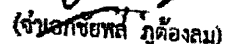
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง
สำนักนโยบายระบบการเงินและสถาบันการเงิน

โทร. ๐ ๒๒๓๓ ๕๐๒๐ ต่อ ๓๒๒๔

โทรสาร ๐ ๒๖๑๘ ๓๓๗๔

สำเนาถูกต้อง

(นางอภิญญา ภูคังสม)

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ

โครงการลดภาระหนี้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

หลักการและเหตุผล

1. นายกรัฐมนตรีมีบัญชาเมื่อวันที่ 27 มกราคม 2558 ให้กระทรวงการคลัง และกระทรวงศึกษาธิการ พิจารณาทามาตรการแก้ไขภาระหนี้สินแก่ข้าราชการครูที่ยื่นข้อร้องเรียนแก้ไขปัญหาภาระหนี้สินโดยเร็ว และเสนอต่อคณะรัฐมนตรี
2. กระทรวงการคลังแจ้งให้ธนาคารออมสินพิจารณาหามาตรการแก้ไขโดยเร่งด่วน ซึ่งธนาคารออมสินเสนอมาตรการบรรเทาความเดือดร้อนภายใต้ “โครงการคืนความสุขให้คุณครูสู่ยั่งยืน”
3. กระทรวงศึกษาธิการนำเสนอมาตรการและแนวทางแก้ไขปัญหานี้สินข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาไปยังสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี เพื่อขอความเห็นชอบต่อคณะรัฐมนตรี เป็น 3 ระยะ คือ (ก) ระยะสั้น (3 เดือน) สำหรับลูกหนี้ชั้นวิกฤตรุนแรง (ข) ระยะกลาง (12 เดือน) สำหรับลูกหนี้ใกล้ภาวะวิกฤต และ (ค) ระยะยาว สำหรับลูกหนี้ปกติให้สามารถบริหารจัดการหนี้ได้ และนายกรัฐมนตรีมีบัญชาให้เร่งดำเนินการระยะที่ 1 ก่อนทันที เพื่อเป็นขวัญและกำลังใจ โดยให้นำเข้าที่ประชุมคณะรัฐมนตรี
4. กระทรวงศึกษาธิการเชิญผู้อำนวยการธนาคารออมสิน หรือผู้แทน เข้าร่วมประชุมร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อปรึกษาหารือแนวทางการแก้ไขปัญหานี้สินครูดังกล่าว โดยกำหนดมาตรการแก้ไขปัญหานี้สินครูและบุคลากรทางการศึกษาตามที่คณะกรรมการธนาคารได้ให้ความเห็นชอบในการประชุมครั้งที่ 6/2558 เมื่อวันที่ 25 พฤษภาคม 2558
5. เมื่อวันที่ 26 พฤษภาคม 2558 รองนายกรัฐมนตรี (หม่อมราชวงศ์ปรีดิยาทร เทวกุล) มีหนังสือถึงเลขาธิการนายกรัฐมนตรีแจ้งผลการพิจารณามาตรการฯ สำหรับกลุ่มที่ 1 (ลูกหนี้ชั้นวิกฤตรุนแรง) กลุ่มที่ 2 (ลูกหนี้ใกล้วิกฤต) และกลุ่มที่ 3 (ลูกหนี้ปกติ) ซึ่งได้จากการประชุมร่วมกับรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังและผู้อำนวยการธนาคารออมสิน
6. ธนาคารนำมาตรการฯ ตามข้อ 5. ทาหรือกับกระทรวงศึกษาธิการ เห็นควรเพิ่มมาตรการฯ สำหรับกลุ่มลูกหนี้ที่มีหนี้ค้างชำระต่ำกว่า 12 เดือน เพื่อให้ครอบคลุมลูกหนี้ทุกกลุ่ม และนำเสนอที่ประชุมคณะกรรมการธนาคารออมสินครั้งที่ 7/2558 เมื่อวันที่ 16 มิถุนายน 2558 พิจารณานุมัติ “มาตรการการแก้ไขปัญหานี้สินครูและบุคลากรทางการศึกษา ปี 2558” ดังนี้

กลุ่มลูกหนี้	มาตรการแก้ไข
กลุ่มที่ 1 ลูกหนี้ชั้นวิกฤตรุนแรง คือ ลูกหนี้ที่อยู่ระหว่างการถูกฟ้อง ถูกดำเนินคดี หรือถูกบังคับคดีขาดความสามารถในการชำระหนี้จากสาเหตุที่จำเป็น หรือลูกหนี้ที่มีทรัพย์สินน้อยกว่าหนี้สิน	ก. ชะลอการฟ้องร้องดำเนินคดีหรือการบังคับคดีไม่เกิน 3 ปี ทั้งนี้ต้องมีระยะเวลาฟ้องคดีเหลือไม่น้อยกว่า 2 ปี ข. พักชำระดอกเบี้ยไม่เกิน 3 ปี แต่ให้ชำระหนี้เงินต้น
กลุ่มที่ 2 ลูกหนี้ใกล้วิกฤต คือ ลูกหนี้ที่มีหนี้ค้างชำระเกินกว่า 12 งวดติดต่อกัน	พักชำระดอกเบี้ยไม่เกินครึ่งหนึ่ง เป็นเวลาไม่เกิน 2 ปี แต่ให้ชำระหนี้เงินต้นและดอกเบี้ยส่วนที่เหลือ
กลุ่มที่ 3 ลูกหนี้ที่มีหนี้ค้างชำระไม่เกิน 12 งวดติดต่อกัน	ปรับปรุงโครงสร้างหนี้ตามมาตรการของธนาคาร
กลุ่มที่ 4 ลูกหนี้ปกติ คือ ลูกหนี้ที่ยังไม่ได้ผิดนัดชำระหนี้ และสามารถบริหารจัดการหนี้ได้	พักชำระเงินต้นไม่เกิน 2 ปี แต่ให้ชำระดอกเบี้ย

6. ผลการดำเนินงานสินเชื่อข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ช.พ.ค.-ช.พ.ส.) รวมทุกโครงการ ณ วันที่ 30 พฤศจิกายน 2558 มียอดอนุมัติสะสมตั้งแต่เริ่มโครงการ 954,247 บัญชี จำนวนเงินกู้รวม 761,229.39 ล้านบาท บัญชีสินเชื่อคงเหลือ 477,310 บัญชี จำนวนเงินกู้คงเหลือ 462,464.64 ล้านบาท หนี้ค้างชำระเกิน 3 เดือน จำนวน 2,245 บัญชี จำนวนเงินต้นคงค้าง 1,867.40 ล้านบาท คิดเป็น 0.40%

7. ผลการลงทะเบียนตามมาตรการแก้ไขปัญหานี้ครูบุคลากรทางการศึกษา ณ วันที่ 30 พฤศจิกายน 2558 มีผู้ลงทะเบียน 51,370 ราย จำนวนเงินกู้คงเหลือรวม 72,120.10 ล้านบาท อนุมัติปรับปรุงโครงสร้างหนี้แล้ว 1,067 ราย จำนวนเงินกู้คงเหลือรวม 1,290.32 ล้านบาท

8. แต่เนื่องจากภาวะเศรษฐกิจปัจจุบัน มาตรการฯ ที่ธนาคารกำหนดอาจไม่เพียงพอที่จะช่วยเหลือหรือลดภาระหนี้ของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ได้รับความเดือดร้อนเป็นจำนวนมาก รองนายกรัฐมนตรี (นายสมคิด จาตุศรีพิทักษ์) และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง (นายอภิรักษ์ โกษะโยธิน) จึงเร่งรัดให้ธนาคารหาแนวทางแก้ไขหนี้ครูอย่างเบ็ดเสร็จครบวงจร

รายละเอียดโครงการ

ธนาคารออมสินขอเสนอ “โครงการลดภาระหนี้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา” โดยที่รัฐบาลไม่จำเป็นต้องใช้เงินงบประมาณแผ่นดินมาแก้ไขปัญหานี้แต่ในเฉพาะกลุ่ม ซึ่งอาจทำให้ข้าราชการกลุ่มอื่นร้องขอให้รัฐบาลช่วยเช่นกัน ด้วยการให้ลูกหนี้มีส่วนในการแก้ไขปัญหาของตนเองด้วยความสมัครใจ โดยนำเงินที่มีพึงได้ที่ทายาทจะได้รับในอนาคตมาค้ำประกันหนี้ เพื่อลดภาระหนี้ที่มีอยู่ในปัจจุบัน ดังนี้

1. เงินฝากออมทรัพย์ระยะยาว (ช.พ.ค.) หมายถึง เงินฝากออมทรัพย์ระยะยาวที่ผู้มีสิทธิรับเงิน ช.พ.ค./ทายาท จะได้รับภายหลังเมื่อสมาชิก ช.พ.ค.ถึงแก่กรรม โดยสำนักงานคณะกรรมการ สกสค. จะเก็บจากสมาชิกที่ยังมีชีวิตอยู่คนละ 1 บาท และสำนักงานคณะกรรมการ สกสค. คิดค่าบริการจัดการ 3% ของเงินที่เรียกเก็บได้ โดยจ่ายเป็นค่าจัดการศพ 200,000 บาทก่อน จำนวนเงินที่เหลือจะจ่ายให้ผู้มีสิทธิรับเงิน ช.พ.ค./ทายาท ซึ่งเงินจำนวนที่เหลือดังกล่าวทายาทได้ลงนามยินยอมให้นำมาค้ำประกันเงินกู้กับธนาคารในโครงการสวัสดิการการเงินกู้ ช.พ.ค.-ช.พ.ส. อยู่แล้ว ซึ่ง ณ ตุลาคม 2558 สมาชิก ช.พ.ค. มีจำนวน 990,717 ราย

2. เงินบำเหน็จตกทอด หมายถึง เงินตอบแทนความชอบที่ได้รับราชการมาซึ่งจ่ายเป็นเงินก้อนครั้งเดียว โดยรัฐบาลจ่ายเพื่อบรรเทาความเดือนร้อนให้ทายาทเมื่อข้าราชการถึงแก่กรรม ดังนี้

- ก. กรณีเสียชีวิตระหว่างราชการ = เงินเดือนสุดท้าย X ระยะเวลาราชการ
- ข. กรณีรับบำนาญและเสียชีวิต = 30 เท่าของบำนาญ-เงินบำเหน็จดำรงชีพ (ส่วนที่ขอรับไปแล้ว)

ปัจจุบันกรมบัญชีกลางอนุญาตให้ผู้เกษียณอายุราชการไปแล้วนำเงินบำเหน็จตกทอดดังกล่าวมาค้ำประกันการกู้เงินกับสถาบันการเงินได้ สำหรับกรณีลูกหนี้ยังรับราชการอยู่หากประสงค์นำเงินบำเหน็จตกทอดมาค้ำประกัน ซึ่งปัจจุบันยังดำเนินการไม่ได้ ธนาคารอยู่ระหว่างหารือกับกรมบัญชีกลางในเรื่องดังกล่าว

วิธีดำเนินการ

ธนาคารตั้งวงเงินสินเชื่อใหม่โดยใช้เงินที่มีพึงได้ที่ทายาทจะได้รับในอนาคต ได้แก่ เงินฝากออมทรัพย์ระยะยาว (ช.พ.ค.) และหรือ เงินบำเหน็จตกทอดมาค้ำประกัน โฉงเงินเท่ากับสิทธิที่ทายาทจะได้รับเมื่อผู้กู้เสียชีวิต ตามความสมัครใจของผู้กู้ เพื่อนำเงินสินเชื่อใหม่มาลดภาระหนี้หรือปิดบัญชีหนี้ที่มีอยู่ในปัจจุบัน โดยไม่ต้องผ่อนชำระหนี้วงเงินสินเชื่อใหม่ตลอดอายุสัญญา แบ่งเป็น 2 วงเงิน ดังนี้

1. วงเงินกู้ที่ใช้เงินฌาปนกิจสงเคราะห์ครอบครัว (ช.พ.ค.) ค้ำประกัน สำหรับผู้กู้ที่อายุ 50 ปีขึ้นไป ระยะเวลาการกู้ 20 ปี ยกเว้น กรณีที่อายุผู้กู้เมื่อรวมกับระยะเวลาการกู้แล้วอายุผู้กู้เกิน 75 ปี ให้ลดระยะเวลาการกู้ลงให้รวมแล้วอายุผู้กู้ไม่เกิน 75 ปี โดยคิดดอกเบี้ยเงินกู้แบบ Effective ในอัตราร้อยละ 4 ต่อปี (ต้นทุนเฉลี่ยธนาคาร) มีวิธีการ ดังนี้

1.1 ตั้งวงเงินสินเชื่อใหม่เท่ากับสิทธิ์ที่ทายาทจะได้รับเมื่อผู้กู้เสียชีวิต

1.2 กั้นเงินสินเชื่อตามข้อ 1. ออกเป็น 2 ส่วน โดยที่ผู้กู้ไม่ต้องผ่อนชำระหนี้รายเดือน

ส่วนที่ 1 นำไปชำระหนี้เงินกู้บัญชีเดิม (คิดราคาดอกเบี้ยเฉลี่ย 5.85 - 6.70 %)

ส่วนที่ 2 กั้นไว้และทยอยเบิกจ่ายรายเดือนจนครบอายุสัญญา เพื่อชำระดอกเบี้ยและเงินค่ารายศรช. ช.พ.ค. รายเดือนที่จะเกิดขึ้นในอนาคตเพื่อรักษาสุขภาพสมาชิก (เฉลี่ยเดือนละ 600 บาท)

1.3 เมื่อผู้กู้เสียชีวิตธนาคารจะนำเงิน ช.พ.ค./เงินประกันสินเชื่อ (ถ้ามี) มาชำระหนี้ปิดบัญชี

บัญชี

1.4 กรณีเมื่อครบระยะเวลาการกู้แต่ผู้กู้ยังไม่เสียชีวิต ให้ผู้กู้ผ่อนชำระเฉพาะดอกเบี้ยและจ่ายเงินค่ารายศรช. ช.พ.ค. รายเดือนจากเงินบำนาญที่ได้รับ หรือยินยอมให้ธนาคารตั้งวงเงินกู้เพิ่ม (ถ้ามี) จนกว่าจะเสียชีวิต

1.5 สำหรับบัญชีเงินกู้เดิมซึ่งได้นำเงินจากข้อ 1.2 มาลดเงินต้น ธนาคารจะปรับลดเงินงวดตามจำนวนเงินกู้และระยะเวลาการกู้ที่เหลืออยู่ตามสัญญาเดิม โดยยังคงมีผู้ค้ำประกัน และประกันสินเชื่อ (ถ้ามี) รองรับความเสี่ยง

2. วงเงินกู้ที่ใช้เงินบำเหน็จตกทอดค้ำประกัน สำหรับผู้กู้ที่มีสิทธิ์รับบำนาญ ระยะเวลาการกู้ 20 ปี ยกเว้น กรณีที่อายุผู้กู้เมื่อรวมกับระยะเวลาการกู้แล้วอายุผู้กู้เกิน 75 ปี ให้ลดระยะเวลาการกู้ลงให้รวมแล้วอายุผู้กู้ไม่เกิน 75 ปี โดยคิดดอกเบี้ยเงินกู้แบบ Effective ในอัตราร้อยละ 4 ต่อปี (ต้นทุนเฉลี่ยธนาคาร) มีวิธีการ ดังนี้

2.1 ตั้งวงเงินสินเชื่อใหม่เท่ากับสิทธิ์ที่ทายาทจะได้รับเมื่อผู้กู้เสียชีวิต

2.2 กั้นเงินสินเชื่อตามข้อ 1. ออกเป็น 2 ส่วน โดยที่ผู้กู้ไม่ต้องผ่อนชำระหนี้รายเดือน

ส่วนที่ 1 นำไปชำระหนี้เงินกู้บัญชีเดิม (อัตราดอกเบี้ยเฉลี่ย 5.85 - 6.70 %)

ส่วนที่ 2 กั้นไว้และทยอยเบิกจ่ายรายเดือนจนครบอายุสัญญา เพื่อชำระดอกเบี้ย

2.3 กรณีผู้กู้เกษียณอายุราชการ และมีสิทธิ์ได้รับเงินบำเหน็จดำรงชีพจำนวน 15 เท่าของเงินบำนาญ แต่ไม่เกิน 200,000 บาท ผู้กู้สามารถนำเงินดังกล่าวไปใช้จ่ายในการดำรงชีพ หรือยินยอมนำเงินบำเหน็จดำรงชีพบางส่วนตั้งแต่ 60% ขึ้นไป มาชำระหนี้ได้ตามความสมัครใจ

2.4 เมื่อผู้กู้เสียชีวิตธนาคารจะนำเงินบำเหน็จตกทอด/เงินประกันสินเชื่อ (ถ้ามี) มาชำระหนี้ปิดบัญชี

2.5 กรณีเมื่อครบระยะเวลาการกู้ แต่ผู้กู้ยังไม่เสียชีวิต ให้ผู้กู้ผ่อนชำระเฉพาะดอกเบี้ยโดยหักจากเงินบำนาญที่ได้รับ หรือยินยอมให้ธนาคารตั้งวงเงินกู้เพิ่ม (ถ้ามี) จนกว่าจะเสียชีวิต

2.6 สำหรับบัญชีเงินกู้เดิมซึ่งได้นำเงินจากข้อ 2 มาลดเงินต้น ธนาคารจะปรับลดเงินงวดตามจำนวนเงินกู้และระยะเวลาการกู้ที่เหลืออยู่ตามสัญญาเงินเดิม โดยยังคงมีผู้ค้ำประกัน และประกันสินเชื่อ (ถ้ามี) รองรับความเสี่ยง

เงื่อนไขสู่ความสำเร็จ

1. กระทรวงศึกษาธิการ/สำนักงานคณะกรรมการ สกสศ. จัดทำบันทึกข้อตกลงใหม่เพื่อกันเงิน ช.พ.ค.ให้กับธนาคาร และต้องดำเนินการให้มีการหักเงินเดือนบางส่วนชำระหนี้ให้ธนาคารเช่นเดิม รวมทั้งกำหนดมาตรการควบคุมการก่อหนี้เกินกำลังความสามารถโดยกำหนดมาตรการทางวินัยและดำเนินการอย่างเคร่งครัด
2. กรมบัญชีกลาง ต้องจัดทำบันทึกข้อตกลงเพื่อกันเงินบำเหน็จตกทอดให้ธนาคาร และหรือหักเงินบำนาญบางส่วนชำระหนี้ให้ธนาคาร กรณีใช้สิทธิวงเงินกู้ที่ใช้เงินบำเหน็จตกทอดค่าประกัน
3. ผู้กู้/ผู้รับผลประโยชน์ จัดทำสัญญา/หนังสือให้ความยินยอมมอบสิทธิเงิน ช.พ.ค. และเงินบำเหน็จตกทอดเพื่อใช้เป็นหลักประกันการกู้เงิน

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. รัฐบาลสามารถแก้ไขปัญหาหนี้สินครูและบุคลากรทางการศึกษาได้ในระดับหนึ่ง โดย ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ประมาณ 283,000 ราย จะสามารถลดภาระหนี้ลงได้ทันทีเฉลี่ยรายละ 300,000 - 600,000 บาท ทำให้ลดภาระการผ่อนชำระหนี้เดิมลง 2,000 - 4,000 บาท หรือบางรายสามารถปิดบัญชีได้โดยไม่ต้องผ่อนชำระหนี้อีกต่อไป
2. ครูและบุคลากรทางการศึกษา ที่เป็นลูกหนี้จะได้รับประโยชน์จากอัตราดอกเบี้ยที่ลดลงจากอัตราดอกเบี้ย 5.85% - 6.70% ต่อปี เป็นอัตราดอกเบี้ย 4% ต่อปี ซึ่งเป็นการแบ่งเบาภาระในระยะยาว และไม่ต้องผ่อนชำระหนี้วงเงินสินเชื่อใหม่ตลอดอายุสัญญา
2. ครูและบุคลากรทางการศึกษา มีขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานดีขึ้น ทำให้เกิดการพัฒนาวิชาชีพครูในภาพรวม ส่งผลถึงคุณภาพของประชาชนในประเทศ
4. ช่วยทำให้ครูและบุคลากรทางการศึกษา มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

ข้อเสนอแนะ

1. กำหนดให้สหกรณ์ออมทรัพย์เข้า Credit Bureau
2. แก้อิทธิพลของพระราชบัญญัติสหกรณ์ออมทรัพย์ ที่ให้สิทธิสหกรณ์ฯ หักชำระหนี้เป็นลำดับแรกโดยแก้ไข เป็น หักตามลำดับของวันที่ทำสัญญากู้เงิน เพื่อไม่ให้สถาบันการเงินที่เข้ามาช่วยเหลือได้รับผลกระทบจากการก่อหนี้ในภายหลัง